

Blaznikova »Velika pratika« za leto 1935 je izšla letos že devetdeseti. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani. 1036

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljša olajšanej.

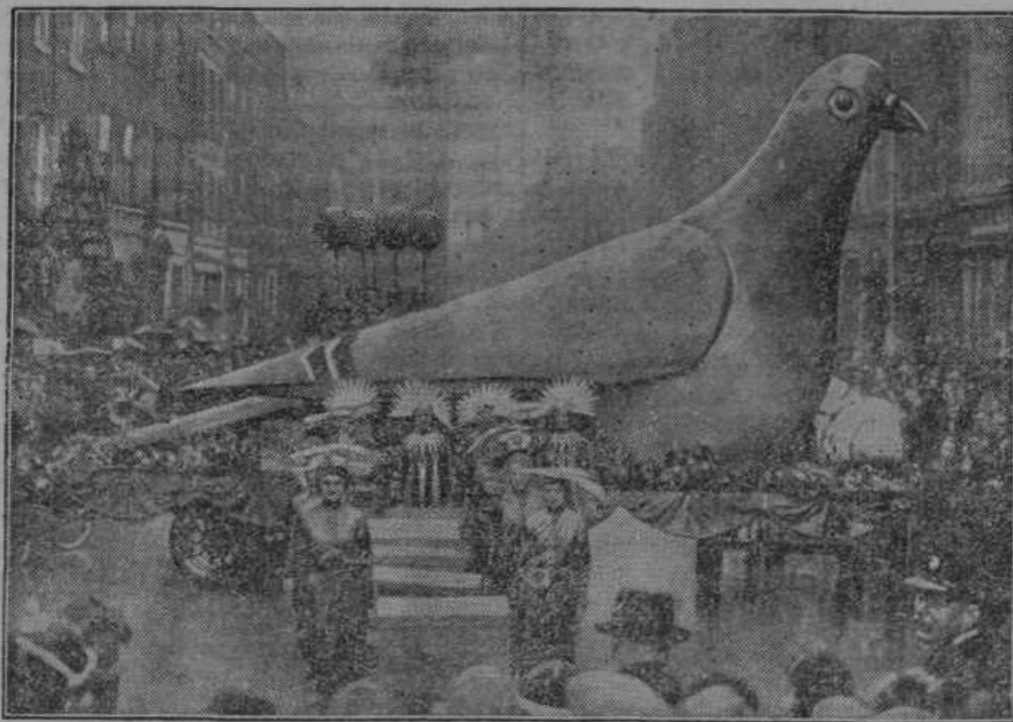
Nekaj kar še ni bilo! Rdeče serge odeje 75 Din, klot-odeje 90 Din. Ne zamudite priliko! Stermecki — Celje. 1134

Obžalovanja vredni slučaj.

Brat zabodel brata. S Ptujске gore poročajo: Zadnjič smo poročali, da smo se pridno udeleževali romarskih sho-

dov na naši priljubljeni Ptujski gori, danes pa beležimo nad vse žalosten dogodek, ko je brat brata zabodel. Kako je prišlo do umora? Trije bratje: Stanko, Franc in Ludvik so šli zvečer kropit pokojnega Miheca Avguščina. Mlajši brat Franček ni na najboljšem glasu. Molit so tudi prišli fantje iz Savinskega, katere je začel Franc izzivati,

čeč: imate korajžo! Fantje iz Savinskega se niso spustili v pretep, zato se je Franc z nevoljo podal z brati domov k počitku. Ko so prišli domov, so že domači spali. Srednji brat Stanko je še ostal pred hišo, dočim sta Ludvik in Franc stopila v vežo, kjer je začel Franc: »Saj niso nič mogli. Vseh Savinčanov se ne bojim!« Ludvik mu je odvrnil: »Ti se jih ne bojiš? Saj te kar zdrobijo, če bi se spravili nad te.« Že je Ludvik opazil nož pri bratu. Opozoril ga je, naj nož spravi, a surovež ni hotel ubogati starejšega brata, se je kar zakačil proti bratu Ludvik in mu zasadil nož v trebuh. Poklicani zdravnik dr. Milko Peče iz Ptujске gore je takoj odredil prevoz ranjenca v ptujsko bolnico. Ludvik je bil miren in pošten fant, kakor je tudi Stanko. Mati, ki je brez moža, se joka nad zločinskim sinom Francem in se sprašuje: Kaj naj storim s takšnim otrokom? Mladina, kaj misliš? Kam greš? Čemu se kažeš junaško z nožem v roki? Pokaži se raje junaka v svojem verskem življenju! Žalibog, da je prav tu tako plašljiva in mlačna! Po nedeljah, ko je v cerkvi pridiga in krščanski nauk, raje postopa okrog cerkve in študira naklepe na zločine, kakor da bi šla v cerkev in tam poslušala bodrilno besedo domačega dušnega pastirja. Dokler bo mladina med pridigo postopala okrog cerkve, ni pričakovati padca sramotnih bratskih pokoljev in tudi jetnišnice se bodo polnile z ničvrednimi prebi-

Agitacija za nakup srečk narodne loterije v prestolici Irske v Dublinu.

Mesto oči - poslušaj in tip.

Kdor je že videl v nočeh plahutati in letati netopirje, se je gotovo čudil vidu teh živali. Pri netopirjih pa ni izredno razvit vid, ampak sluh ter tip, ki omogočata, da žival v najdrznejših poletih ne zadene ob razne predmete. Netopirji se nekako pretipujejo z vso naglico skozi zrak.

Ptičje petje.

Skrjanček žvrgoli celo leto, med tem ko prenehajo ostale ptice s petjem že meseca julija. V avgustu vladajo v naravi tišina. Pravilno je opazovanje: V mesecih, ko dobitjo ptice najlepše in povsem razvito perje, pojenja tudi njih

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Skozi pesek so si otirali pot z gorovja trije potoki. Kotanja je bila obdana krog in krog od hribov ter gričev. Zrli smo s hriba v zlato jamo, zaprto od vseh strani, polno peska, ki je obetal suho zlato.

Nočili smo še na grebenu. Drugo jutro na vse zgodaj je zavila naša odprema navzdol z razvito zastavo Združenih ameriških držav na dolgem drog. V debeli steklenici smo nesli s seboj na pergamentu beleženo obvestilo vsem znanamcem, da smo tega dne v imenu naše družbe proglasili zlato kotanjo za njeno posest. Zbrali smo se na sredi doline, razkopali globoko pesek, položili vanj steklenico s pisanim posestnim dokazilom, zagrebli jamo in zapili na vrh zastavo. Na suhem pesku krog prapora smo se utaborili. Iz središča smo hoteli natančno ugotoviti dolžino ter širino zlatih žil, jih zarisati v karto našega celotnega pohoda in odnesti s kepami ter zrnjem zlata družbi, da prične prihodnje leto z vsomi modernimi napravami odvoz zlata. Sigurni smo bili, da nam

17 bo zablížčalo prvo zlato iz precej globokih strug treh potokov, po katerih je v suši le neznatno curjela voda. Celo dovolj vode za izpiranje zlato vsebujočega peska je bilo kar pri rokah. Kedo je že kedaj zadel na bolj ugodno ležečo zlato jamo nego mi! Motike v roke in proti potokom, ki so vabili ter mikali s curljajočo vodo. Vodstvo sem prevzel jaz v zavesti, da se ne bom več klatil po svetu kot revež. Dva potoka na levi, eden na desni strani od zastave in tabora. Krog in krog sam pesek, katerega so tekom tisočletij nanosili s hribov in odložili potoki. Ubrali smo pot proti najbolj široki desni strugi.

Nismo še bili ob bregu vode, že smo obstali brez povelja in vsakemu so zagomazeli mravljinici groze po hrbtu. . . Na obeh straneh potoka zgoraj na pesku nismo zagledali kep suhega zlata — ampak od vročine obeljene človeške okostnjake! Križ-kraž ob potoku so ležale zarjavele motike, krampi, rešeta za čiščenje peska. . . Struga je kazala na večjih mestih, da je bila s kamenjem zajezena. V jezih so nabirali vodo za izpiranje peska. Brez vsake besede smo romali od okostja do okostja. Pri površnem ogledu smo našli 11 lobanj, precej kosti je bilo raztrošenih po pesku. . . Obleka, ki se je držala nekoč teh do kosti spaljenih teles, je bila od solne vročine zmleta v neviden prah. Pri

valci. Starši, pazite, da bo vaša mladina poslušala pridigo in skušala po Kristusovem nauku uravnati svoje življenje. Verjemite, čim bolj bode življenje mladine usmerjeno po naukih vere, tem manj bo zločinov in pobojev med nami. Kako sramotno je vendar za nas Slovence, da že niso več varni bratje med seboj, kaj šele tujci. Otresimo se te sramote!

Obsodba radi uboja, razgrajanja in po nočnega voglarenja. Pred celjskim okrožnim sodiščem so dajali dne 30. oktobra odgovor: 19letni posestnikov sin Jože Bosina, 19letni posestnikov sin Preskar Jože, 21letni posestnikov sin Karol Zagmeister, 21letni posestnikov sin Fr. Golob in 20letni posestnikov sin Edvard Grmovšek, vsi iz Globokega pri Brežicah zaradi uboja, težke in lahke telesne poškodbe in poškodbe tuje lastnine. — Dne 1. oktobra zvečer so kožuhal pri posestniku Mihaelu Cizelju v Piršenbregu pri Brežicah. Tam so bili tudi vsi obtoženci, ki so začeli po polnoči izživati. Okrog 2. ure zjutraj so obtoženci odšli. Nekaj časa za njimi sta šla Miha Cizelj in njegov brat Ivan Cizelj. Pred hlevom so jih nenadoma napadli obtoženci s koli, edino Grmovšek je bil brez kola. Mihael Cizelj je pobegnil, Ivan Cizelj pa je dobil več udarcev po glavi. Prepeljali so ga v brežiško bolnišnico, kjer je še isti dan podlegel poškodbam. Obtoženci so nato še dalje divjali okrog Cizeljeve hiše, razbijali po vratih in pokvarili okno ter razbili šipo. Ko je stopil Anton Cizelj k oknu, ga je Jože Preskar udaril s kolom čez oko in ga težko poškodoval. Grmovšek je vrgel kamen v sobo Antonije Umekove, jo zadel in lažje poškodoval na glavi. Preskar je bil obsojen na 6 let, Bosina, Zagmeister in Golob na 5 let in 1 mesec robije, Grmovšek pa na 7 mesecev strogega zapor.

Obsodba radi zločina umora. Državni tožilec v Celju je pozval dne 3. nov. na odgovor Andreja Kladnika, posestnika v Slivnici pri Celju, očeta 9 otrok, ker je začetkom junija t. l. v Slivnici

po zrelem prevdanku s strupom usmrtil nezakonskega otroka Tanšek Amalije (s katero je imel razmerje), okrog tri tedne staro Marijo, s tem, da ji je vsul v usta znatno količino arzena in bakra, vsled česar je otrok dne 10. junija vsled zastrupljenja umrl. Sodišče je obsodilo Kladnika radi zločina umora na 14 let ječe.

Razbojništvo. V Virju med Zgornjimi Pirničami in Smednikom nad Ljubljano prebivate dve sejmarici in sicer 62letna Ivana in Ana Kafol. Zadnje nedeljo zjutraj se je podala Ana v cerkev, Ivana pa je doma pospravljala. Naenkrat se je prikazal v veži s sekuro v roki ropar, s katerim se je spustila ženska v boj, v katerem je omagala po par udarcih z ušesi sekire. Ropar je izmaknil 2000 Din in pobegnil. Smrtno-neverno udarjena je pred padcem v popolno nezavest napisala na listič tolovajevo ime. Ko se je sestra vrnila od sv. maše, je našla sestro v krvi in koj so poklicali orožnike iz Medvod. Orožnikom je sestra Ana izročila okrvavljen listek, na katerem je bilo zabeleženo, da je ropar nek 30letni Josip Mavrin, ki je bil z dela odpuščen radi poverbe, je oženjen in ima 1 otroka. Orožniki so tolovaja kmalu prijeli in je tudi priznal zločin. Mavrin je sosed Kafolovih in ima pridno ženo, katero je zurovo razbojništvo moza silno potrl. Koj je vrnila Kafolovim orožanih 2000 Din.

*

Slovenska Krajina.

MIR DVEMA SREZOMA!

V Slovenski Krajini je srez Murska Sobota in srez Dolnja Lendava. V tema dvema srezoma imamo Prekmursko tiskarno, Prekmursko banko, Prekmursko akademsko društvo, prekmurske bogoslovce in vse polno vsega prekmurskega. Od kod to? Ker je pri nas vse prek. In bo zmiraj ostalo. Zastonj je modrovanje nekaterih gospodov, kakor da ne bi

bilo: prek. Vprašaj ga v Bistricah, kam ide, pravi: prek (čez Muro). Vprašaj ga v Izakovcih, odkod si pripeljal vino, pa zopet pravi: s Preka (iz Štajerske). Najdeš ga v Radincih, kam da gre: v Prekmurje. Vse je prek, sem in tje. In so se pred šestimi leti naši luteranski pastori v Beogradu predstavili kot slovenski duhovniki iz Prekmurja, pa tam niso znali za to področje naše kraljevine. V naši državi ima namreč samo poštno ministrstvo krajevno ime N. v Prekmurju. To pa se ne da kar z novinami spremeniti v Slovensko Krajino. Prekmurci niso nikdar ugovarjali radi Prekolitve (Translajtanije), pa so bili Prekolitvanci. Niso pa tudi nikdar ugovarjali s Preka, to je iz Štajerja, ako jih je kdo imenoval Prekmurce.

Pred nekimi desetletji »naši« Prekmurci še niso imeli svojega domovinskega imena. Pa narodna zavest se povsod enkrat zbudi. Izročilo pravi in nekateri spisi, da sta slovenske kraje med Muro in Rabo začela imenovati Slovensko Krogolino, Krajno ali pozneje tudi Krajino, pokojna župnika: Kuhar v Belincih in Baša v Bogojini. To je bilo posebej v času svetovne vojske. Madžarski sovrstniki so imenovana tožili na višja mesta, češ, da hočeta »Slovensko republiko«, po hedervarijevem povedano, v madžarski monarhiji. Stari slovenski (totšaksi) pisatelji pa omenjajo le Slovence v železnem in zalajskem komitatu. Ta ves narod pa so nekateri novejši pisatelji po že prej imenovanima začeli spet imenovati kot Slovenske Krajine narod. Ime Slovenska Krajina pa je naletelo pri polovici naroda na odpor. Druga polovica hoče imeti Mursko Krajino. Sreza se s tem ne istovetita. Pa noben noče biti Murski krajinec, noben Slovenski krajinec, še manj pa kakor Kranjec, ampak pravi, da je Prekmurec — kakor piše »Kalendar Srca Jezuša« l. 1932 za november: »Prekmurc pravi: Mraz vsehsvecev to pomeni, da Martinov den bo lep.« Pa torej, vi dva sreza naše kraljevine, ne kregajta se radi krajin, saj sta ob v očetnjavi v večji časti,

vsačem kupu kosti manjša ali večja zrna iz — najčistejšega zlata... Z zlatom v žepih so pomrle nesrečne žrtve in bogznaj kake in kako strašne smrti...

Voda je curljala po potoku, zlato se je bliščalo ter vabilo, bele človeške kosti so nam žugale...

Krenili smo proti levima potokoma, ki sta silila ter rinila skozi pesek v precejšnjih vijugah in do katerih je bilo dobrih 8 km. Tudi tukaj sam pesek, globoki dve strugi, razmetano razno orodje in lobanje, razmetane kosti in zlata zrna kot dokaz, da se nahajamo v jami zlata in — smrti...

Dovolj smo videli koj prvi dan po slovesni in po zakonu pravomočni osvojitvi še neizrabljene zlate doline.

V taboru smo ugibali vse mogoče, kaj je obelilo prednamce do belih kosti? Od vseh številnih okostnjakov sta prodrila v javnost le dva glasa, oznanjajoč zaklad, a ne smrti do belih kosti!

Sklenili smo, da bomo predvsem zbrali vsa okostja, jih zagrebli na vrhu v zemljo, da ne bodo strašila še dalje na prostem med zlatom.

Nabrali smo ob treh potokih 26 lobanj in kolikor mogoče tudi ostale kosti. Strašna najd-

ba je pričala, da gre v tem slučaju za celo ekspedicijo, katero je iznenadila grozna nesreča. Napravili smo okrogel grob, položili vanj kosti ter ga zasuli s kamenjem na visoko. Med dva kamna na vrhu smo položili steklenico s pergamentom, kedaj smo našli okostja in kedo jim je privoščil počitek pod zemljo v skupnem grobu.

Iz doline proti vrhom je bilo najti okostja manjših ter večjih konj. Od smrti presenečeni iskalci suhega zlata so imeli s seboj tudi konje.

Tretji dan po našem prihodu smo se lotili natančnejšega ogleda zlate jame. Zbrali smo nekaj kilogramov zlatih zrn na mestih, kjer so pomrli naši predniki. Površna razkopavanja ob potokih in po pesku so pokazala, da je tukaj skritega ter s peskom pomešanega za milijone ter milijone najčistejšega zlata v zrnih ter prahu. Vsak bi lahko tukaj obogatel z zbiranjem od daleč se blesketajočih zlatih zrn, kaj šele s kopanjem in z izpiranjem, ker je po celem zlatem najdišču dovolj vode na razpolago in to celo v najhujši suši!

Nosači ter gonjači so si trpali zlato v žepu po dragi volji, nikdo od nas jim ni branil, saj smo se kretali po sredini nepreglednega zaklada.

Neomajeno dakazano dejstvo je bilo, da skrivnostna kotanja res zasluži naziv »zlata jamax.

petje. Da je temu res tako, je najlepši dokaz pav.

Samski davek ni nič novega.

Ze leta 1695 so vpetljali na Angleškem davek na samce, da so zbrali na ta način potrebna sredstva za vojno proti Franciji. Angleški samec, ki je bil star nad 25 let, je moral plačati 1 šiling. Moški v višjih položajih so plačevali več. Neoznjen vojvoda je plačal 12 funtov šterlingov.

Za tri ure palačo.

Nemški cesar je postal leta 1898 po Sčiriji ter Palestini. Od počival si je na poti v majhnem turškem mestu Herak v Mali Aziji. Sultan Abdul Hamid II. se je izka-

kakor mislita, kakor sta v enaki časti tudi obe, vajini krajini.

Grensovc. Gospod učitelj St. Skočir nas je zapustil in odšel na svoje novo službeno mesto v Bogojno. Ni bil dolgo pri nas, pa ga je vse vzljubilo. Ni se vtikal v politične dogodke, temveč posvetil se je le šoli. Tiho, mirno je živel med nami. Naše ljudstvo si želi učiteljev, ki so v resnici učitelji, ne pa politikarji in strankarji. Sedaj je na šoli zopet eno mesto nezasedeno.

Umrila je mlada 23letna mati Ritlop Marija. Bila je z možem v Franciji, kjer sta si hotela zakonca kaj prislužiti. Prišla je domov samo na porod. Po porodu je otrok kmalu umrl. Mati se je počutila že precej zdravo in je mislila oditi kmalu nazaj k možu. Pa se ji je stanje nenaadno poslabšalo, menda se je prehladila na poti domov. Možu so brzojavili, da je žena nevarno bolna. V torek je žena umrla in mož je šel domov iz Francije. V Zidanem mostu je na vprašanje telefonično zvedel, da je žena že mrtva. Pokopali smo jo pred njegovim prihodom. Siromak je zgubil zdaj že drugo mlado ženo. Naj ga Bog tolaži ob težki izgubi! — Na praznik Kristusa Kralja je bil v naši cerkvi sprejem novih članic v Marijino družbo. Sprejetih je bilo 22 mladenk. Obred je izvršil voditelj gospod župnik. Želeli bi, da bi vstopila še tudi druga dobra dekleta, ki stojijo ob strani in najbrž iz kakih osebnih ozirov ne marajo v družbo. — Prosimo našo občinsko upravo, da bi dala povečati pokopališče na Dolnji Bistrici. Stari grobovi se prekapajo, kar je menda sicer po zakonu že dovoljeno, pa vseeno je malo čudno, da polagamo mrliča v grobove, v katerih je še precej velikih kosti ostankov naših prednikov. — Med cerkveno oblastjo in občinsko upravo je spor radi lastnine prostorov okrog cerkve.

Turnišče. Gospod Ivan Greif, ki že več let vodi našo župnijo, je imenovan za prošta na Ptuj. K visokemu odlikovanju iskreno čestitamo! Ta mesec bo spravil v Ptuj gospodarske potrebščine, s 1. decembrom pa nas bo tudi sam zapustil.

★

zal ob tej priliki z izredno gostoljubnostjo. Za cesarjev odpočitek je pustil zgraditi krasno palačo. Obisk cesarja je trajal samo 3 ure. Od tedaj ni nikdo več bil v novi stavbi.

Šole s pomočjo pisem.

V ameriških Združenih državah procvatajo razne šole, ki poučujejo s pomočjo pisem. V najnovejšem času so otvorili šolo, ki bo dajala s pismi svojim učencem pouk o krotanju levov.

Zanimivo.

Naziv »šofere« so rabili v 18. stoletju na Francoskem za člane tolovajske tolpe, ki je mučila ugrabljene žrtve na ta način, da jim je kurila pod nogami.

Krmilnica za siničke.

Siničke so naše najboljše in najzaupljivejše prijateljice in sodelavke v sadonosnikih in vrtovih. Celo leto obirajo škodljiv mrčes in čistijo nasade, zato gotovo zaslužijo, da se jih po zimi spomnimo, da jim polagamo prepotrebno hrano.

Najenostavnejša krmilnica za siničke je lonček za cvetlice in srednjedebela veja z zelenim vršičkom. To vejo vtaknemo z debelim koncem skozi luknjo

lončka, na pretaknjem koncu veje pa pritrdimo vrstico, žico ali kavelj. Na zeleni vršiček sinička prifrči in obsedi. Postranske vejice v lončku porežemo.

DRUŠTVENE VESTI

Slov. mladina ob grobu vladarja.

F. Tanjšek, Št. Andraž p. V.

Težko je mladini, ko odhajajo od nje njeni voditelji, težko pa ji je zlasti takrat, ko se poslavljajo od nje njeni pokrovitelji.

Prehodili smo dolino po čez in na dolgo. Povsod vidni znaki, da je pod in med peskom zlato.

Več nego dober teden smo raziskovali po gorovju izvirke treh potokov in kamenje. Tudi tukaj kremenec, kakor si ga ne moreš želeči boljšega, da ti da v razbeljeni peči najboljše zlato. Čiste zlate žile so se morale skrivati globokeje po notrajnosti gorovja in te bo že odkrila poznejša in smotrena izraba s stroji ter številnimi delavskimi močmi.

Obrise doline, tok potokov, zaseke v hribovje, mesto, kjer smo zadeli na to in ono, smo natančno ter v več izvodih zarisali na v debele steklenice shranjenem papirju. Iz narodne povesti o bajni zlati jami je nastala prevesela resnica, katere ne bo iztrgal človeštvu več nikdo!

Hribi krog in krog peščene doline so bili porastli z grmovjem in bolj pritlikavim drevjem. Obtesali smo drevesna debela, jih zabili v zemljo z natančno označbo pod številko na zemljevidu, kaj da smo našli in kaj da domnevamo pod njimi. Tekom treh tednov res pridnega ter vestnega dela smo bili tako daleč, da smo lahko rekli: Naša sijajno rešena naloga se bliža koncu. Po naših načrtih mora vsakdo najti zlato jamo in njene zaklade.

Družinska prašika!

Izredno lepo opremljena je že na prodaj. Dobite jo v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Trgovci dobite izreden popust. — Predno kupite drugod, vprašajte pri Tiskarni sv. Cirila.

Za 1 kg hrane porabimo 130 dkg loja, 15 dkg zmletga kruha, 10 dkg zmletga mesa, 20 dkg celega in 10 dkg natrtega konopljinega semena, 10 dkg celega in 5 dkg zmletga makovega semena, 10 dkg prosa, 5 dkg ovsa, 5 dkg suhih bezgovih jagod, 5 dkg solnčnic in 5 dkg mravljinčjih jajc. To vse pomešamo v raztopljenem loju. — Kdor noče tolike zmesi, sestavi mešanico loja, drobtinice, konoplje, maka, solnčnic in prosa.

S to zmesjo zalijemo lonček od znotraj in ko se loj strdi, ga obesimo z odprtino navzdol na kako vejo ali na okno, kamor ne more mačka.

Siničke kmalu najdejo krmilnico. S svojo plezalno umetnostjo nas bodo razveseljevale ter s tem poplačale našo skrb. Vse odpadke najde in pozoblje vrabec, tako da ne gre nič v zgubo.

To je prebridko občutila slovenska mladina tisti dan, ko se je za vedno zaprl grob nad njenim vzornikom: viteškim kraljem Aleksandrom I.

V bolesti se krčijo srca naše mladine, ko stoji v duhu ob grobu svojega voditelja, ki se je vsega žrtvoval za ljudstvo, ki ga je ljubil z dejansko ljubeznijo, ki je vedno imel pred očmi njegov procvit in blagostanje.

Ne more verjeti naša mladina, da za vedno počiva v grobu oni veliki junak, ki ni klonil pod strahotami albanske Kalvarije, ne more verjeti, da so se za vedno zaprla groba vrata za hrabrim

Hoteli smo še samo zbrati največja zlata zrna, se temeljito odpočiti ob senčnatih izvirkah potokov in nastopiti povrat.

Najdba zlata nas je tolikanj prevzela, da smo govorili cele dneve in sanjali cele noči o zlatem teletu. Na tolikanj svareče in nam grozeče človeške okostnjake smo povsem pozabili. Niti eden ni več omenil smrtnih žrtev, kojih okostja so trohnela v skupnem grobu na vrhu.

Tako smo bili zatopljeni v mamilo čistega zlata, da ni nobeden prav znal, v katerem mesecu smo in kaj bo z našo vrnitvijo, če nas zaloti tukaj izbruh deževne dobe. Zlato nas je oslepilo, da se nas je držal samo še smisel za bogastvo, vse drugo nam ni bilo mar.

Šele črni oblaki na nebu, katere je pritiral nad nas naenkrat nastali vihar, so nas opomnili, da bi znal pričeti ples z opasnim deževjem. Iz zlate lahkomišelnosti nas je iztreznilo nebo. Sedaj smo šele pomislili, da smo v oktobru in narava ne pozna šale. Računali smo s par predhodnimi nevihtami pred glavnimi nalivi. Zateči smo se hoteli z vso naglico v kako bližnjo indijansko naselbino in počakati tamkaj, da se nebo izlije in zemlja posuši za silo. Delali smo žalibog prepozne račune brez nebesnega krčmarja.

Kakor lega po braziljskih ravnah noč brez mraka na zemljo, tako je tudi z nastopom

vojskovodjem, ki je vodil svoj narod od zmage do zmage, ne more verjeti, da ni več zmagovalca pri Kumanovem, ob Bregalnici in na Kajmakčalanu.

Pokojno spava v grobu največji pobornik miru, ki je vedno imel pred očmi mirno sožitje vseh narodov, ki se je vsega posvetil delu za srečo in blagostanje svojega ljudstva in celokupnega človeštva, ki je še v poslednjih trenut-

kih svojega življenja mislil na Jugoslavijo in njeno bodočnost.

Ne bo ga več med nas njega, ki je živel in delal z nami, ki je svojemu ljudstvu zvesto stal ob strani v njegovih veselih in žalostnih dneh.

Ne bo hodil več po naši zemlji on, ki jo je ljubil z vso dušo, ki je naposled dal zanjo najdražje: svojo srčno kri... Ne bodo ga več sprejeli vase viteške-

ga lovca naši gozdovi, ki je tako rad pohajal v nje ter užival njih mir.

In Blejsko jezero, biser zemlje naše slovenske, ne bo več gledalo v obraz njemu, ki je tako rad zrl v njegovo modrino ter preživel blažene dni v njegovi lepoti.

Žalostna in v dno duše potrta stoji ob grobu svojega vladarja naša mladina...

Mirno počiva v njem veliki vladar, čigar duh bo vedno živel z nami. Mrtev je on, ljubezen v dušah in srcih naše mladine pa ni mrtva: saj je mladina vajena ljubezen vračati z ljubeznijo.

»Čuvajmo Jugoslavijo!«

Naj tujci še tako poželjivo stegajo svoje roke po naši lepi zemlji, zvesta bo ostala naša mladina poslednjemu klicu svojega velikega vladarja, zvesto in odločno bo stala na braniku naše drage domovine Jugoslavije. Z njo pa bo duh vseh tistih, s kojih krvjo in žrtvami je bila Jugoslavija ustvarjena.

*

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah zopet stopa na plan. V nedeljo dne 11. novembra priredi v svoji dvorani Narodnega doma ob treh popoldne novo, koroško, viteško-romantično igro »Bilštanj in Reberca«. Igra je čisto nova in bo igrana prvič na našem slovenskem odru. Motiv je vzeta iz koroškega viteškega življenja. Dramatiziral jo je Korošec Jakob Špicer, po zgodovinski povesti našega sodnega svetnika g. dr. Ožbaltta Haunika »Zadnji vitez Reberca«, ki so jo vsi z velikim zanimanjem čitali. Igra v mnogočem sliči »Črnemu križu pri Hrastovcu«, le da je snov vzeta iz koroškega življenja in podana še v bolj napeti in mikavni obliki. Vprizorjen bo tudi viteški dvoboj z meči. Ker prosvetno društvo lahko nudi tudi lepe viteške kostume, se drzne vabiti vse svoje prijatelje širom sosednih župnij in jamči za mnogo dramatičnega užitka in splošnega zadovoljstva.

Dve sliki iz španskega mesta Oviedo, kjer je divjal boj v zadnji revoluciji med vladnimi četami in komunističnimi uporniki.

Širite „Slov. gospodarja“!

strašne deževne dobe. Vihar je prignal od bogsgavedi kod najtežje oblake, raztegnili so se nad nami in pričelo je vlivati kakor ob vesoljnem potopu...

Zlato jama smo odkrili, imeli smo o njej najbolj natančne načrte, težke kilograme najčistejšega zlata po žepih in pripravljene za prenos, a zašli smo po lastni neprevidnosti v past silnega deževja, ki biča te kraje z majhnimi presledki do konca februarja.

Ob pojavu deževja nam je ležalo na dlani, kedo je potegnil z naših 26 prednikov meso do belih kosti. Po celi zlati jami raztresene človeške kosti so nas svarile dovolj, da je zlata jama tudi jama — smrti, a pohlep po odkrivanju vedno novih zlatih zakladov je bil močnejši nego smisel za življenje!

— — —

Vlivalo je, vihar je tulil, vode so naraščale. Nekje na severu je moralo že prej pričeti deževje, ker je bila v smeri proti nam v par urah vsaka graba in vsak potok poln do razliva. V našo zlato kotanjo so bobnele vode, blatno jezero se je dvigalo in le drog z zastavo je kazal, s kako naglico narašča voda, koje višina bo pričela padati najbrž po preteku štirih mesecev.

Prav na vrh hribovja smo morali bežati s šotorom, katerega niti postaviti nismo mogli radi z viharjem združenega neurja. S konji ter mulami smo stali po grebenu med grmovjem in drevjem brez vsake strehe. Dež nas je že bil davno premočil do kože, mrzel veter nam je potresal ude, repo smo kosali vsled mraza in niti govoriti nismo mogli. Izključeno je bilo, da bi zanetili ogenj, dokler se vsaj nekoliko ne poleže pričetek najžalostnejše dobe po Braziliji.

Nemo smo zrl s hriba naraščanje, razlivanje in neznansko šumenje er valovanje vod, ki so se bratile med seboj v razlivanju ter pretvarjale obširno stevo v eno morje... Strahovito deževje z mrzlimi vetrovi je zaigralo smrtno muziko našim 26 prednikom, ali je ne bodo tudi nam?

Dosedaj smo imeli vsak dan sveže meso od divjačine, s katero so nas zalagali naši spremljevalci — vestmani. Nastop deževne dobe je napodil vse na prostem živeče živali pod zaščito ter streho pragozda. Naše zaloge na konzervah, suhorju, kavi, čaju, sladkorju, čokoladi itd. so bile malodane nedotaknjene, nikakor pa ne preračunane na mesece.

Paša za naše živali je bila nekaj metrov pod vodo, koruznega zrna pa je bilo za par dni in potem... Če smo hoteli ohraniti vsaj par konj za

Žensko kesanje.

Neka gospa v Španiji si je pustila na slikati podobo svojega moža na jezik iz kesanja, ker ga je naglala s svojim zlobnim jezikom v smrt.

Samo na Holandskem!

Na Holandskem so ukinili nekaj kaznilnic, ker je znatno padlo število hudodelstev. Leta 1904 je bilo na Holandskem 58.000 kaznjencev, danes jih je 23.000.

V angleških jetnišnicah

pride na 12.000 moških 600 žensk.

Pristno angleško.

V angleškem kraju Wingfield niso pozidali celih 50 let niti ene hiše.

==

St. Peter pri Mariboru. Naše prosvetno društvo »Skala« je končno veljavno razpuščeno in je te dni došla od banske uprave tozadevna rešitev. — Bratovščina jeruzalemskega osla se ustanavlja tudi pri nas. Samo da se dosedaj še niso mogli zediniti glede stajališča. Del je za to, da stoje zunaj cerkvenega obzidja, drugi bolj bogajeji del pa da stoje zunaj cerkve. Tudi glede predsednika so si še v laseh, ker so same brihtne glave Pametni Šentpeterčani pa svetujemo članom bratovščine jeruzalemskega osla, da naj sploh ostanejo doma in naj ne delajo sebi in drugim sramote. — V Metavi sta umrli Franc Damiš, prevzitar, star 85 let, in Neža Kos, žena viničarja. Naj oba v miru počivata! — Sadna kupčija je pri koncu. Gospodarski uspeh ni takšen, kot smo ga pričakovali, ker gre zaslužek v glavnem v žepu prekupčevalcev in sadnih trgovcev, ki so glede cene vsi edini v škodo sadjarjem. — Da smo se Šentpeterčani udeležili tudi kraljevega pogreba, je samoumevno. — Vsled malega vinskega pridelka in izborne kakovosti se vinski kupci že pridno oglašujejo. Naj se vinogradniki s prodajo vina ne prenačijo in naj zahtevajo primerno ceno. Pod 8 Din za 1 liter naj vina nihče ne prodaja, ker bo cena prav sigurno še poskočila. — Praznik Kristusa Kralja so naši fantje lepo proslavili. Pri rani službi božji so skupno pristopili k mizi Gospodevi, popoldne pa so imeli poučen sestanek. Tako je prav! Naj ne bo fanta, ki bi ne bil pri fantovskem odseku KA. — S 15. novembrom se prične trimesečni gospodinjinski tečaj pri tukajšnjih šolskih sestrar. Tečaj je namenjen kmečkim kakor tudi viničarskim dekletom ter se sprejmejo tudi dekleta iz sosednjih župnij. Priglasiti se je pri ož. šolskih sestrar.

Sv. Primož na Pohorju. (Smrt blagega mladeniča pri vojaki.) Dospela je iz Ljubljane prav žalostna vest, da je storil naglo smrt pri tamošnjem planinskem polku službujoči vzorni mladenič Franc Jesenk. Našli so vojaki na polju nek častnik. Ko ga je hotel rajni France naglo pobrati, ga je sunil njegov tovariš, nek

Črnogorec, s tako silo v trebuh, da je na mestu preminul. Za res grozno! Rajni France je bil eden najboljših naših fantov. Nad vse poštenega življenja, verno udan tudi svoji materi, vzgledni vdovi. Njegovo največje veselje je bila lepa, poštena knjiga in dober list. Veliko svojega zaslužka je izdal za dobro berilo. Imel je že celo majhno knjižnico, med drugim krasno vezano sv. pismo Mohorjeve izdaje, oba zvezka. Delo, dom, cerkev, knjiga, to je bilo veselje rajnega Franceta. In zdaj ga ne bo več nazaj! Globoko užalošeni materi, bratu in sestrama izražamo svoje globoko sočutje. Gotovo ni imel pretežkega računa pred Bogom. Saj se je izrazil eden njegovih tovarišev vajakov o njem: »Da, ta je bil pa res priden. Nikdar ni zaspal, ne da bi bil prej opravil večerne molitve. Naj počiva v miru!

Gornja Sv. Kungota. Do dna duše je bila naša Gornja Sv. Kungota pretresena, ko je dospela telefonska vest, da je padel naš viteški kralj Aleksander I. pod roko najgusnejšega zločinca. V globoko žalost se je odeala vsa naša obmejna župnija. Občina z občinskimi odborom in vsa tukajšnja društva so imela žalne seje ter odposlala žalne brzojavke na najvišje mesto. Na dan pogreba je bila farna cerkev natlačena polna župljanov in zastopnikov uradov. Domači g. župnik Magdič je opravil sv. mašo, žalne obrede ter imel pri tej priliki globoko občuten pretresljiv govor o življenjskem delu blagopokojnega vladarja — kralja miru in sprave. Po končani službi božji se je vršila v tuk. narodni šoli impozantna žalna svečanost. Ves III. razred je bil odel v črnilo. Pred kraljevim kipom so gorele sveče. Gospod šolski upravitelj Albin Spreitz je s svojim globoko občutenim govorom ganil šolsko dečo in mnogoštevilno prebivalstvo do solz. Po petminutnem pobožnem molku smo zaklicali »Slava!« viteškemu kralju Aleksandru I. Potem je imelo tuk. Katoliško prosvetno društvo žalno sejo v društveni dvorani pred kipom blagopokojnega vladarja in umetno postavljenim katafalkom, kjer je domači g. župnik imel žalni govor, nakar se je odposlal na maršalat v Beograd žalni telegram.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Že dolgo let smo si želeli in se pripravljali, da bi si dali sezidati novo kapelo, hišico Marije pomočnice kristjanov. Ta želja se nam nikakor ni

hotela izpolniti. Še le letošnje leto se nam je ponudil človek iz naše sredine, da prevzame to važno in nam tako zaželeno delo. Dne 8. junija t. l. je začel s pomočjo vaščanov porirati staro kapelo, katera je bila postavljena leta 1872. Bila je stara in vsako njeno popravilo bi bilo brezuspešno. V šestih dneh je bila kapela razdrta. Da bi nas prepričal o lepoti nove kapele, je narisal načrt ter ga predložil našemu vaščanskemu odboru. Bili smo presenečeni, ko smo zagledali to krasno risbo. Tudi naš gospod župnik je bil tega vesel in z načrtom popolnoma zadovoljen. Delo je šlo naglo naprej. Vaščani so vozili opeko, apno, cement, drugi zopet gramoz, les itd. Težavno je bilo za delavce, delati dan za dnem tu pri kapeli in doma na polju. Ali ljubezen do Boga in do Marije je vse premagala. In tako je kapelica rastla, čez par tednov je bila sezidana. Sedaj se je pa še le začelo pravo hudo za našega delovodjo. Ni izgubil poguma. Obiskal je s svojim pomočnikom med 100 hiš ter prosil prispevkov za kapelico in za zvon. Njegov trud ni bil zastoj, vsi so darovali. Bili so darovalci od blizu in daleč, tisočkrat hvala vsem! 17. oktobra je bil dan blagoslovitve, res dan, ki ga je naredil Gospod! V spremstvu č. g. župnika se je pomikala procesija od farne cerkve Sv. Lovrenca proti naši vasi. Deklice Marijine družbe in Marijinega vrta v beli obleki ter z vencji na glavi so nesle v procesiji podobo Marije pomočnice kristjanov v našo vas. V kapelici se je darovala sv. maša za darovalce kapele. Po sv. evangeliju je imel gospod župnik prisrčen nagovor. Med sv. mašo je bilo sv. obhajilo, katerega so se udeležili vaščani in veliko število drugih. Popoldne ob dveh so bile večernice in litanije. Te redke svečanosti se je udeležilo velika množica ljudstva tudi iz sosednjih krajev. Prvi mrlič, ki mu je zvon v naši kapelici zazvonil, je bil Nj. V. d. kralj Aleksander I. Tužni so bili njegovi zvoki ter so nam segali globoko v srce. Naposled je treba izreči hvalo našemu ustanovitelju in delovodju Kolariču, kakor tudi njegovemu pomočniku Zmaucu. Hvala gospodu župniku in vsem darovalcem!

Št. Ilj pri Velenju. Nemila smrt žanje in kosi brez počitka. Dne 13. oktobra je prerežala nit življenja dragemu očetu in ljubljenu možu

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskovine v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

jezo in nekaj mul za prenos tovara, smo morali pretežno število poklati, sicer bo pocepalo vse do zadnjega komada na pomanjkanju prehrane.

Poiskali smo toliko zavetra za skalovjem, da smo si vsaj laško potegnili nad glavami plateno streho in zakurili več ognjev. Premočeno dračje ter druga suhljad sta samo tlela, povzročala goste oblake dima, ki so nas dušili s kašljanjem in nam zalivali oči s potoki solz. Komaj nekaj ur smo stali z obema nogama v deževni dobi in že smo bili do skrajnosti nevoljni, da obupani.

Na kak umik preko visoko poplavljenega stepe ni bilo niti misliti. Kakor daleč so nesle oči v krogu, povsod valovanje umazanih vodnih mas. Če bi tudi nehali nalivati, zasijalo solnce, in bi se pričele vode razgubljati, bi bila tla toliko razmočena, da bi nam bil vsaj za dober teden onemogočen povrat iz zlate jame.

Prvo noč si niti obleke nismo mogli posušiti. Spal menda ni nikdo. Zjutraj smo trepetali od mokrote ter mraza kljub temu, da so romale steklenice žganja iz rok v roke.

Nevarnost nas je vse pobratila. Nobene razlike nismo poznali ne glede pijače in ne jedače. Vsak je znal, koliko in kaj imamo in kaj nas čaka, če ne bomo štedili z živili.

Koj drugi dan smo ubili dva konja nosača. Pekli smo konjsko meso, ga zavživali s slastjo, bilo je sveže.

Kmalu se je pokazalo, da so domačini veliko manj odporni napram mokroti in slabemu vremenu, nego n. pr. jaz in tovariši iz Severne Amerike. Tretji dan je trosila mrzlica domačine v tako hudih napadih, da jih niti kinin ni zaustavil. Ljudje so bujšali na prostem ter hladnem v mokrih odejah, kakor bi strgal z njih meso.

Deževalo je še neprestano, vodovje je naraščalo in grebeni hribov so tvorili suh obroč krog jezera zlate jame. Iz smrtno obupnega položaja nas bi zamogel oteti samo še kak čudež, sicer bomo proti koncu deževne dobe vsi do golih kosti izprani okostnjaki!

Nosači ter gonjači so nam pravili, da se zarije v deževnem času Braziljanec med listje pod streho, kjer dremlje ter spi in vstaja le toliko, da jé, pije in opravi najnujnejše posle po stanovanjskem prostoru ter pri živini. Po deževju na prostem se ne giblje nikdo in sicer radi malarije, griže in drugih bolezni, ki takrat rajajo nad mokrotnimi pokrajinami.

Dalje sledi.